

33 posto čine žene u lokalnoj politici u PGŽ-u što je daleko iznad hrvatskog prosjeka koji iznosi tek 14 posto

HRVATSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA ■ U RIJECI ODRŽANA PANEL-RASPRAVA O ŽENAMA U POLITICI

Ženske kvote podijelile

Zamislite da mi sada odavde objavimo da je župan Pauk plijenio pažnju sivom košuljom s decentnom kravatom i privlačnim gležnjem koji mu je izvirivao ispod hlača. Pa to bi bio urnebes, kazala je Antonija Jozić upozorivši da mediji češće objavljuju fotogalerije zastupnica u Saboru nego njihove izjave

Antonija Jozić, Sanja Bošnjak, Marina Medarić, Dijana Kobas Dešković, Višnja Ljubičić, Snježana Bužinec i Sonja Borovčak

Tihana TOMIČIĆ

Uredna nazivlje svakodnevnica tema – sudjelovanje žena u lokalnoj i regionalnoj politici, kazala je prosluga petka u Rijeci u hotelu Bonavia neočekivano zanimljivu panel-raspravu.

Hrvatska zajednica županija okupila je na jednom mjestu brojne žene kojima je politika posao, a rasprava je pokazala da u hrvatskoj politici još uvijek vladaju brojni rodni stereotipi, da se od žena i dalje očekuje da obavljaju dva posla istovremeno – na radnom mjestu i u kući – ali i da žene koje žive od politike potpuno različito razmišljaju o famoznom pitanju ženskih kvota, odnosno zagarantrane prisutnosti na izbornim listama. Mnoge su rekly: mrzim žensku kvotu, ali je zagovararam, jer je to jedini način da se postigne balans.

U Hrvatskoj trenutno nema niti jedne županice, što je podatak koji je porazan sam po sebi, ali na skupu je govorila jedna obnašateljica dužnosti župana, jedina u Hrvatskoj – Sanja Bošnjak iz Virovitičko-podravke županije, potom jedna bivša županica – Sonja Borovčak iz Krapinsko-zagorske županije, zatim požupanica PGŽ-a Marina Medarić, načelnica općine Ja-

40-postotnu prisutnost žena. No, same političke stranke su ga srušile, što je poseban apsurd na koji je upozoreno na skupu. Što je najgore, prisutnost žena u lokalnoj politici je još manja – 14 posto.

– Vi u PGŽ-u još imate i sreće, vaša je zastupljenost na 33 posto, to je daleko iznad hrvatskog prosjeka, kazala je pravobraniteljica Višnja Ljubičić. Ono što je bit, jest da se žene osnaže da toista sudjeluju u politici, to je njihovo pravo i obaveza, kazala je Ljubičić.

Sanja Bošnjak misli da je Hrvatska još uvijek jako patrijarhalno društvo, što je vidljivo u svakom zanimanju, osim možda u školstvu i zdravstvu što, kao, ženska zanimanja. Politika je, nažalost, jedno od po-

dručja gdje su žene ispodprosječno zastupljene, kaže ona.

– Odgovornost za to najviše je na samim političkim strankama. Predsjednici stranaka redom su muškarkači, čini mi se da trenutno više od 100 stranaka nema niti jedne žene na čelu stranke. U kampanjama, žene obično sudjeluju ili rizično rangirane na listama, za Sabor gotovo redovito ispod desetog mjesta na listi, a najčešće samo u infrastrukturi na terenu. Zar je politika i dalje muški posao? To nikako ne bi smio biti slučaj, kaže pravobraniteljica Višnja Ljubičić.

Više kritički je progovorila Sonja Borovčak, bivša županica:

– Moramo dignuti svoj glas, nažalost i mi žene u Forumu žena SDP-a dozvolile smo da se derogira obaveza o ženskoj kvoti u zakonu i na kraju i u praksi, pomirile smo se s razinama vrha stranaka, nismo

Manje vrijedi samo ako sam dozvolila da te tako tretiraju. Ali da postoje stereotipi, to je istina. Ja dolazim u politiku i kao žena, i iz jedne male sredine, s otoka Cres a gdje se često još tradicionalno gleda na neke stvari. I vlastita mama me pitala: kade ćeš ti, ča će ti to?! Naravno da sam se snašla, i to jako dobro

Marina Medarić

dovoljno inzistirale. Mi ne smijemo dozvoliti da budemo samo zamjene, ako muški kolege odustanu od mandata, kaže ona, dok Dijana Kobas Dešković ističe da je Hrvatska 2006. godine prema podacima Svjetskog ekonomskog foruma bila 16. na listi država s adekvatnom zastupljenošću žena u politici, a sad je pala na – 68 mjesto!

Za i protiv ženskih kvota

– Treba znati da s fakulteta s diplomom danas u Hrvatskoj izlazi 60 posto žena, a samo nas je 20 posto u politici i vrhu tvrtki. Što je najgore, i obrazovni sustav prati te modele, u zastarjelim knjigama uči se da je to normalno, upozorava Dijana Kobas Dešković. Ona je navela i osobni primjer neravnopravnosti žena: bavila se jedrenjem i kad je došlo do razine najvećih brodova, muš-

ke posade izbjegavale su je primiti.

– Na kraju sam osnovala žensku posadu, imale smo ženski brod i podršku ACI-ja i sponzora, uspjele smo skupiti novac i osvajale smo medalje. No, sada kad se više time aktivno ne bavim, ali ipak sam htjela sudjelovati na Viškoj regati, i vlastiti muž mi je rekao: ma to ti je za muško društvo, ostani ti kući. Muškarkači nažalost stvaraju svoje getoe, u koje gotovo da ne puštaju žene: politika je jedno od takvih područja. To neće ići, kazala je Kobas Dešković.

Na pitanje jesu li zbog svega toga žene u politici samo "dekoracija", Marina Medarić kaže:

– Manje vrijedi samo ako sam dozvolila da te tako tretiraju. Ali da postoje stereotipi, to je istina. Ja dolazim u politiku i kao žena, i iz jedne male sredine s otoka Cres a gdje se često još tradicionalno gleda na neke stvari. I vlastita mama me pitala: kade ćeš ti, ča će ti to?! Naravno da sam se snašla, i to jako dobro, kaže ona.

No, gradonačelnica Pleternice Antonija Jozić, inače majka četvero djece koja je 2013. godine na izborima potukla tri protukandidata sa 64 posto glasova, ima malo čvršći stav i, za razliku od svih koji promoviraju politi-

e mišljenja

ZUPAN GORAN PAUK: ZABORAVIMO PRIČE O SLABIJEM SPOLU

– Unatoč crnim prognozama prema kojima će muškarci i žene biti ravnopravni na tržištu rada tek za 118 godina, vjerujem da možemo puno toga napraviti kako bi ubrzali taj proces. Jedan od malih koraka je i ova rasprava koju smo kao Hrvatska zajednica županija pokrenuli, jer znate da imamo tek jednu obnašateljicu dužnosti župana u Hrvatskoj, te 11 zamjenica župana i zamjenicu zagrebačkog gradonačelnika, u odnosu na 19 župana, zagrebačkog gradonačelnika i 36 zamjenika župana. Inicijativa koja je sada pokrenuta od županija, na kojima su na čelu uglavnom muškarci, najbolje pokazuje koliko nam je važno uklanjanje rodnih stereotipa i diskriminacije na svim razinama, pa i političkoj. Ženske i muške karakteristike, adresiranje žena kao slabijeg ili njezinijeg spola, sve to trebamo ostaviti iza sebe, rekao je čelnik HZZ-a i župan šibensko-kninski Goran Pauk.

SKANSI MOŽE, JANICA NE

Na panelu se povelja i rasprava o tome kako to da mediji često postavljaju pitanje zašto Janica Kostelić može biti na visokoj političkoj funkciji, a kad jedan kirurg postane ministar potpuno drugog resora od zdravstva, tada to nikome ne smeta.
– Kad je Petar Skansi, košarkaš, bio pomoćnik ministra obrazovanja i govorio svakakve gluposti o tom resoru, to nikome nije smetalo. A kad se angažirala Janica, tada su se svi raspisali odakle joj pravo na to, mada ima veliko iskustvo i pozna je resor odlično. Nažalost, u nadzornim odborima tvrtki u Hrvatskoj masovno sjede muškarci s osnovnom školom. To je problem, a ne žene u politici, kazala je Višnja Ljubičić.

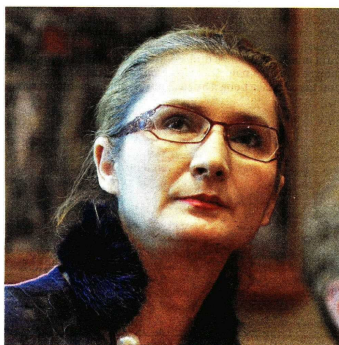
ku ženskih kvota u politici kao pozitivnu diskriminaciju koja je nužna, ona je oštro protiv:

– Osobno sam jako protiv kvota, jer ne smatram da napredujem jer sam žena, nego zato jer sam sposobna. Nikad nisam nazadovala samo zato jer sam žena, dapače uz podršku muških kolega sam dobivala prilike, ali, napominjem, logičnim redom. Dugo sam u stranci, išla sam od poslova u lokalnoj organiza-

ciji, sve redom do liste za Sabor i pobjede na lokalnim izborima. Za to mi je trebalo 17 godina i otpočetak sam bila svjesna da treba puno raditi. Pa ne možete odmah u Saboru, kaže Antonija Jozić, koja misli da su kvote umjetna tvorevina i da jednako tako nije fer skinuti muškog kolega s liste, samo kako bi se pro forma našlo na listi mjesta za ženu, koja je možda manje sposobna ili je uložila manje truda u rad u toj

Imam dvoje djece, blizance, kći i sina. I nikako se ne mogu pomiriti s time da moja kći ima, statistički, 80 posto manje šanse za napredovanje i uspjeh od mog sina. Uostalom, države koje su 70-ih godina uvele kvote, Danska, Švedska i druge, danas ih više i ne trebaju. Balans je postao normalan jer su kvote odradile svoj posao uspješno

Višnja Ljubičić

sredini.

Isto misli i zamjenica gradonačelnika Zagreba Vesna Kusin:

– Ženska kvota ne garantira ništa, to je besmislica, jer i za politiku moraš imati nerv, neki poseban talent, te volju i ljubav za taj posao. Ako to nemaš, nema ti spasa, ionako nećeš uspijeti, čak i ako ti netko zagantira mjesto, smatra Kusin.

Čik-cak liste

Naravno, pravobraniteljica Ljubičić s tim se ne slaže i upozorava da kvote služe kao alat da se ubrza proces ujednačavanja šansi za sve:

– Imam dvoje djece, blizance, kći i sina. I nikako se ne mogu pomiriti s time da moja kći ima, statistički, 80 posto manje šanse za napredovanje i uspjeh od mog sina. Uostalom, države koje su 70-ih godina uvele kvote, Danska, Švedska i druge, danas ih više i ne trebaju. Balans je postao normalan jer su kvote odradile svoj posao uspješno, kaže Višnja Ljubičić.

Duhovitu primjedu dala je Snježana Bužinec, načelnica Jakovlja:

– Mene su muški kolege dugo nagovarali da se politički angažiram i dugo sam se oprala, a sad me ne mogu nagovarati da se »skinem«. Znate, doživjela sam u svom mjestu da su profesori u osnovnoj školi nazvali roditelje da odvedu sina kući da se presvuče jer je došao u ružičastoj majici, i djeca su ga zadirkivala. Dok je tako, mislim da treba biti u politici i rušiti stereotipe, kaže Bužinec, koja je i u Odboru reglja EU-a i često je u Bruxellesu, a ondje je, kaže, zastupljeno st žena i muškaraca jedan prema jedan.

– Ne da sam samo za žensku kvotu, nego sam za čik-cak liste, jedan muškarac, pa jedna žena, kaže ona.

Sudionice panela složile su se da se često događa i da je »žena ženi vuk«, te da su prepreke mnogostruke. Problem je i što se politički dealovi često sklapaju u »birtijama«, za šankom, a to je mjesto na kojima su žene rijetko prisutne, ako ništa drugo jer žure kući kuhati večeru djeci. Te su predrasude još uvijek snaže, kao i one koje stvaraju mediji koji često žene u politici prikazuju kao objekte pa je na portalima češće fotografija zastupnica u Saboru nego njihove izjave.

– Zamislite da mi sada odavde objavimo da je župan Pauk plijenio pažnju svom košuljom s decentnom kravatom i privlačnim gležnjem koji mu je izvirivao ispod hlača. Pa to bi bio urnebes, kazala je Antonija Jozić i izazvala opći smijeh u publici.

– Lokalni izbori su pred nama – ne dozvolite da opet listama i funkcijama zavlada testosteronski »mačizam«, poručila je na kraju zamjenica gradonačelnika Cresa Jadranska Blatt.